

ზანი გაზეთის: წლიურად—2 ზ. 50 კ., ნახევარი წლი—1 ზ. და 25 კაპ., 1 თვით 25 კაპ.

თითო ნომერი 5 კაპ.

განცხადებათა ფასი: პირველი გვერდი 10 კაპ., მეორე—5 კაპ., სამეორე—3 კაპ., მეოთხე—2 კაპ., მეხუთე—1 კაპ., მეექვსე—0.5 კაპ., მეშვიდე—0.25 კაპ., მერვე—0.15 კაპ., მერვე—0.15 კაპ., მერვე—0.15 კაპ.

თეზი

საკონსტიტუციო და სალიტერატურო განყოფილება

მიღება ხელის მოწერა 1914 წლისთვის

წელიწადი
მეოთხე

„თეზი“

წელიწადი
მეოთხე

წელიწადი მეოთხე მიღება ხელის მოწერა 1914 წლისთვის 1) წიგნის, სადაც მოთხრობილი იქნება საქართველოს „რეპუტაციის“ რეალური მდგომარეობის ამგვარი წარმართული სიტყვები და ამ კუთხის რუკა (ქარტა); 2) ნ. ა. დუგოვსკის თხზულებას „ავგუსტ ბეკონი“, რომელიც საკუთრად „თეზისთვის“ არის დაწერილი, ხელის მოწერა მიღება „თეზის“ რედაქციაში (ოფისი ქ. სახ. დიასამიძის, № 4) ფასი გაზეთისა: წლიურად—2 ზ. 50 კ., ნახევარი წლი—1 ზ. 25 კ., ერთი თვი—25 კაპ. კონტრაქტი ღირს ყოველდღე დღის 10 საათიდან 1 საათამდე.

ადრესის გამოცვლა თბილისის გარეშე—40 კაპ.

ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, Ольгинская 4, д. Диасамидзе, редакция газ. „Теми“

გამოვიდა „თეზი“ და ცხოვრება

№ 8.

შინაარსი:

1) დროა დავიწყოთ, მეათეა; 2) მსახიობი ი. ივანძე აკის შესახებ; 3) რკალეზი. I ინტერვიუ ყოფი, აკა-კი ზაზაძის; 4) ნაწევრები, აკ. გამაძის; 5) ამბოჯი (დასასრული), შალვა ჯაფარიძის; 6) „შენ არა გტყუარ“ გოდება ქართულის დღისა, ნინო ჟიფიანის; 7) შპ ბუ-ნებისა, დავ. კალაშნიკის; 8) მეფე ურიათა, დროა 4 მოქ. კ. რ. ს. თაგ. კ. მესხის; 9) ტანჯული მგო-სანი, დავ. ჩაიშვილის; 10) სასულაო, გ. მუხომედიას; 11) გაზაფხული, ილია პასტერის; 12) „შენ გერ გივებ, გერ მიხვდები“, ანუ ზაფხულის შედეგის; 13) ქართული მწერლობა წერილები—ილია ქვეყნაძის, თეო. მკაბაძის; 14) ანდრო (ტეგეზიანი), მის ზოგად-რედაქციის; 15) წერილი ამბები; 16) პატარა გლეხი კონცერტი, მეფე-ლეონის

ფასი 10 კ.

თბილისი, 28 აპრილი.

ჩვენს საზოგადოებაში სწორად გაიგო-ნებო წიგნის იმის გამო, რომ ჩვენ, ქართველებს, არა გვაქვს საზოგადოებრივი აზრი—ის ვლემენტი და ის ფაქტორი, რომელიც ამოძრავებს ყველა ერის საზო-გადო ცხოვრებას და წარმატებისკენ უკავებს გზას.

არის ისეთი კითხვები, რომლის შესა-ხებ აზრი უნდა საფუძვლად და სა-ყოველთაო იყოს უმრავლესობისათვის მაინც.

ჩვენ, ქართველებს, არ მოგვცოდა სხვა დაწესებულება, სადაც შესაძლებელი იქნებოდა საზოგადოებრივი აზრის გა-ზრდა.

რაც უნდა ვიმდგომოთ ჩვენს ეთერ-სა-ზოგადოებაში, მაინც არ შეიძლება არ აღვივოთ, რომ მხოლოდ პრესა ბატონობს და კანონმდებლობის ჩვენს ქარ-თველ საზოგადოებაში.

აი ამიტომ ჩვენ, პრესაში მომუშავე ხალხში, უნდა უპირველესად ვიზრუნოთ ჩვენი პრესის სახელის დაცვისა და მისი მდგომარეობის გაუმჯობესებისათვის.

რა ვუყოთ, რომ ჩვენში ეთერულ-გა-ზრდას სხვადასხვა მიმართულებით გა-ზრდას მოვლავთ, რომ ჩვენში ფიქრი და აზროვნება არ შეჩერებულია ერთს წერტილზე. ცხოვრება მრავალ-ფეროვანია შინაარსის მხრივ და მისი გამომსახველი პრესა წარმოადგენს მის ანარქულს. სწორედ საამის გამო, როდესაც ხდება დღევანდელი ქართული პერიოდული გაზეთების...

გულთ გიხარია, რომ პროვინციაში-აც გამოიღვიძეს და დაიარსეს გაზეთები. ვინ იფიქრებდა წინადა, რომ მოესწრე-ბოდი ამ დროს, როდესაც სიღნაღსაც კი ექნებოდა თავის პერიოდული ორგა-ნიზაცია? მაინც, ვერც იმის დიფერენცია, რომ ბათუმშიც მომავლელი ჰქონდა ქართული გაზეთის ნიადაგი... მაგრამ უტყუარმა სინამდვილემ სხვა დავიწყო-ცა. ხსენებულ ქალაქში დიხდა პერი-ოდული გამოცემები, რომელნიც შედო-ბის დავიწყებად ემსახურებოდა თავიანთ საქმეს. ეს საქმიანობა თავისთავად გვაგონებს სწორედ იმ ხანას, როდესაც თბილისში პირველი დაარსდა ქართუ-ლი გაზეთი, როგორც მაშინ კიდევ გა-ქრებდა უნდა გამოეცალათ თაოსნები და ბევრი უნდა ემუშავებინათ პრესის სახელის ასაღორძინებლად, სწორედ ასეთსავე ქა-ნას წიგნები დღეს ჩვენი პროვინციული აზროვნება. როგორც საქართველოს დღეა-ქალაქში დაარსებულმა პერიოდულმა გამოცემამ მოიტანა დაუფასებელი ნა-ყოფი და გააჩინა მრავალი სხვა გამოცე-მა, ისევე ნაყოფიერი იქნება, რა თქმა უნდა, პროვინციაში დაარსებულ პერი-ოდულ გამოცემების მუშაობა.

ამგვარად პრესამ გაიღო ფეხი საქარ-თველოს ნიადაგზე. მას უსწევს. ამიტომაც პრესის და-დებულება მისთვის თავის თავს აცი-ლოს შეუძლებელია, გარკვევის საკითხები და სადაც, შესაძლებელია, შეიმუშოს საერთო აზრი, საყოველთაოდ; რასაკვირ-ველია, ზნეობრივად საფუძვლად.

ანკეტიის გამო

არა ერთხელ გამოთქმულა აზრი ჩე-ნი სკოლის და სამშობლო ენის სწავლე-ბის. საფუძვლიანი მდგომარეობაზე ვინც თვალყურს კიდევს, მაინც აღდგენდა „თეზის“ უანასკენელ ნომერებს, მას გე-სომება ის გულიდან აღმოვიდოდა კენესა, რომელიც საქართველოს სხვადასხვა კუთ-ხიდან მოიხმობდა ამის შესახებ. მე გეო-ნია არ მოიძებნება ისეთი ქართველი, რომ მისთვის გული არ აედევნებოდა ამ საკითხს და არ გაედევნებოდა მისთვის სურვილი საქმის გაუმჯობესებისა ჩვენს დევნილ-ჩაგრულ სამშობლოს სა-სარგებლოდ უნდა რამე ვიღონოთ და შევეცადოთ უკუღმართ პირობებში, ამ მიზანს თუ დავსდევ გერ მივადგო-ცთქა? არაა ნაშანს, რომ ამას სრულებით ვერ შევძლებთ!

დღეს! შევძლებთ იმით, რომ ჩვენ უკვე ვიღვიძებთ საღიას ძილისაგან. განა ამას არ მოწოდებს გორგის, მ. გ. ს. ბ. მკ—ს, და სხვა მოწოდებების წერილები? ამის დამატკიცებელი საშუალოა სა-ზოგადოებაში ჩვენი სინამდვილე გულ-მეტყველებით წერილები ამჟამად საგან-დაწერილი მასწავლებლებისაგან და სხვა პირებისაგან! ჩვენი, მოზარდი თაობა, მდგომარეობა ვუცხადებთ მათ ასეთ უკრად-ღებისათვის, და ვეცდებით არ გავუ-ცოდავოთ.

რუთი ის მდგომარეობა, რომლითაც ხელ-მძღვანელობდნენ ანკეტის გამოცემების დროს. გულახდითი პასუხით დავაკმაყო-ფილებთ საზოგადოების გულწრფელ და საფუძვლიან ცნობისმოყვარეობას.

მოწვევა-ქალი ცირა.

ქუთაისი. ქ. ბ. ცირა-მირი გამოგზავნო ანკე-ტის პასუხს ჩვენს მიერ გამოცემულ უკვე მე-ტოვალ მასალას. უმოკლესად ვათხოვთ ჩვენს მოსწავლელ ახალგაზრდობას, რაც შეიძლება ჩვენი მოვლადილი თაგანით პასუხი, რომ ზაფხულში მაინც შევუ-დეთ მასალის შეფასება-შემუშავება.

ჩემ.

მის. დემურის გარდა-ცვალების გამო

ვის გაუფრთხილდა თავში აზრი, რომ ჯერ კიდევ სრულებით ახალგაზრდა, ნორმალური, სიცოცხლით და ძალადანთი სა-ცხე ადამიანს მიშო დემურის, ულამაზე-ლი სიკვდილი უდრავდა მოსწავლელად მის ნაცნობ-მეგობრებს—მასობრივად, საყვარელ ცოლ-შვილს და სამშობლო მხარეს, რომელსაც ის მუდამ შეტრიალდა, შეპატივდა და თავისი სიყვარულით...

ნუ თუ მოსალოდნელი იყო, რომ შა-ვი სიკვდილი იმის ახლად დაწყებულ ოჯახურ ცხოვრებას გერადე საძირ-კველს ჩაუვრცელდა და ობოლად, უპატრო-ნოდ დასტოვებდა საბარლო ცოლ-შვილს?!

მასობრივ, ჩვენი ცნობილი საზოგადო მოღვაწე ქალი ნეტარსენებელი მარიამ დემურისი და ახალ-სენაში გვეყვია ზა-ფხულში თავის ორი შვილი; მისი და ვანოსთან ერთად, როდესაც უკანას-კნელი ჯერ კიდევ გიმნაზიუმში იყვნენ დასწავლავდნენ ქალს და მისი ძმა ვანო...

ძლიერ უყვარდათ სირბილი, ზოგადა, თა-მაში, ბურთის და ქვების სროლა; ხში-რად კილაობის დროს ერთმანეთს ტან-თმით სხედნენ, შემოახვედნენ ხოლმე...

ხშირად დავდიოდით მთაზე, სადაც ვარდ-ყავილების თიფილეს ვაგროვებ-დით და დატვირთული ჩამოვრბოდით მთიდან...

მისი მეტად უყვარდა ხეზე ასვლა საღამოს ვაშლს, როდესაც მთის ცეცხლი და მალხაზი სოი ოდნავ ირთვებოდა ხის ტოტებზე, განსვენებული მარტო ჩამოვდებოდა ხოლმე ხის ტოტზე და ჩამოვდებოდა გადამცურებდა თვალწინ გადმოვლილ მწვენიერ სურათს... ხშირად ისე გაიტაცებდნენ მას ფიქრები და ოცნე-ბა, რომ ძილისკენ ვერ გაიგონებდა...

სახლში კი მუდამ „მთებრივად“ ჰქონდა საუბარი, რადგანაც ეს შედეგ-და იმის საყვარელ საგანს...

მის ძმას ვანოს და მე ხშირად გვაძლე-დნენ კითხვებს და როდესაც სწორედ ვერ ვუპასუხებდით, სიცილს დავიწყებდა და იტყუა და დაიკნინებოდა: „ეს თუ არ იცით რის გიმნაზიუმში ხართო!“

მას დაერბოდა ჰქონდა: „იქნებერი უნდა ვიქნეთ...“ მან ამ თავის მიზანს აკი კიდევ მიიღწია. დასახული ხანგრძლივი შრომის შემდეგ განაზრკილა...

მიშო და ვანო (ცნობა ქვით)—ეს ორი ახალგაზრდა წარმოადგენდნენ დღის იმე-დს იმ სათაყვანელო და ენერგიით სავ-სე ქართველი დედა ქალის, რომელიც უდრავდა მოსწავლელა შავმა სიკვდილმა მოზარდ თაობას...

თუკა ამ ორმა ახალგაზრდებმა უდრავდა დაქარგვს საყვარელი დედა-ქართველი ერის ნამდვილი შვილი, ნამდვილი ქარა-ველი ქალი, მაგრამ ისინი სულით არ დაე-ცნენ, მეტადვე განაზრკილდნენ თავიანთ იდელების განხორციელებას...

მათ გადლახეს ყველა დამრწოლე-ბა, გაქრებდა და მიზანს მიადწიეს, მაგ-რამ ვი რომ მაშა შეგვენა განსვენებულს თავის შრომა, ცდა, უნარი და მეცადი-ნობა... ულამაზესი სიკვდილი უდრავ-და მოკვლევა ფრთები მას, და მისი ნა-თელი იმედები, გულის ზრახვანი ჩაქალა, გაუცურებდა...

მეგობრებსა და მასობრივად ერი-თად მეც დავტყუარ უდრავდა დარკულ ღირსეულ ახალგაზრდას. მშვიდობით მეგობარო, ჩემო დაუფიქრარო მიშო! სა-უკუნოდ იყოს სხენება შენი!...

8. ანაშვილი.

მეცნიერება

ფუტურისმი

III

ძველმა ქალაქმა — პატიოსანს სრულ-წესიანად შეინარჩუნა ხელოვ-ნებაში, როგორც ყოველ სხვა დარგში, თავისი სრული, დამთავრებული გამოხა-ტულება ნახა. თვით სტილი, წერის წესმა განიცადა ძლიერი გავლენა რკი-ნის გზის, მოტარ-ავტომობილების ხა-ნისა.

რა არის თანამედროვე მინიატურა ხელოვნური ნაწარმები, კრიტიკაში, იმპრესიონიზმი მხატვრობაში, თუ არ ნამდვილი გამოხატულება, ადამიანის ფსიქიკურ მოქმედებაში გადაჭრა საში-ნელი სიჭარბით მოძრავ სინამდვილისა, ცხოვრებისა.

ადამიანს ალარ სკალიან—არ შეუ-ძლია ერთს საგნის შესახებ ბევრის წე-რა, ფურა, აზროვნება; ცხოვრება დღეს გართულებულია, მრავალფეროვანია, — ის თხოულობს მოსლტეტილად, მოს-წრებულად, „ორის სიტყვით“ მრავალ-ლის აღწერას, ბევრის თქმას.

გაიხსენეთ დროშევიჩის წერილები, მოთხრობები მინიატურები მაგ. პეტერ ალტენბერგისა, საზოგადოდ თანამედ-როვე წერის ხასიათი, რომელიც ასე განიჭრება ტოლსტოის, ტურგენევის ფიქლ ზოლსა და სხვათა წერის ხასი ათისაგან (ნუ დავიწყებთ, რომ თვით ქალაქის კულტურა სხვა დასხვა ხანებო-საგან შესდგება); აქვარა აქ ცხოვრე-ბის ძირითადი ცემის გავლენა მწერლობა-ზე. ამის შეტყუება უდრავდა იქნება.

ყველა ამას ფუტურისტები, ვიგორე, გრანოვენ, მაგრამ მაინც თავისას გაიძა-ბიან: ქალაქის კულტურა უკუარდებო-დად არის მინიატურული, გაუფორმებე-ლად დარჩენილი და მისი ერა-დ-ერთი ვართო.

რადგან ყველაფერი უკვე ნათქვამია შესანიშნავი სიმღერით ხელოვნებაში და ყოველ სხვა დარგში ძველ ქალაქის კულტურის ნიადაგზე და გუარადღების მიქცევა, მისი დაშლანულება იმავე ნია-დაგზე ძალიან აწელია, თითქმის შეუ-ძლებელია, ამიტომ ფუტურისტები თა-ვის მიზნის მისაღწევად ყოველ „შეუ-წყნარებელ ფორმებს ირჩევენ, უცნაურ-ფორმებს და მოქმედებით ეტყენ ყურად-ღებას, ინტერესის გამოწვევას... რასაც ნამდვილი ნიჭი უარსკოფს, იმას მისი უქნოლობა დასტოვებს.

აქ იშლება მთელი თავისი სიმღერით ტრაგედია თანამედროვე პიროვნებისა, რომელსაც, საშინელ მასიურ ხანაში, თავის მეს რიგზე როლი ათამაშებინოს, მაგრამ, რომელსაც ნიადაგი ამისათვის ვერ მოუწახვას და ამიტომ უმნიშვნე-ლოდ, უზარბოდ დაეხეტება ქვეყანა...

და თანამედროვე ფუტურისტები ხომ ნამდვილი შვილები არიან თანამედროვე უმედურ სოციალურ წესწყობილებისა, რომლის მიმდევრად გამოჰყავთ მათ თავის თავი... უარყოფა ყოველფერის, რაც ძველ კულტურის შესახებ ლაპა-რაკობს, ახლის თქმა, სრულებით ახა-ლის თანამედროვე ქალაქის კულტურის ნიადაგზე—დაეინებით გაიძიან ფუტუ-რისტები, დაწყებული მარინეტთან, ვიდრე ბურლიუკ-მაიაკოვსკამდე, მაგრამ ო. უაილი, მაგრამ კ. ბალმინი და სხვები...

ლიტერატურული უცნაურობა, თუ ნამდვილი შემოქმედებითი უნარი არა, სკანდალი, თუ ნამდვილი ნების მოქმე-დება არა—უცნაურობა ყოველგან და ყველადღობა...

და დაიწყო მართლა საკვირველი, ანორმალური მოქმედება ფუტურისტე-ბის ხელოვნებაში და ყოველ სხვა სფეროში.

ამა, რით უნდა მიიტკონ მათ ყუ-რადღება, თუ არა ამით: ყოველი უნა-დავო ადამიანი ყოველთვის ამგვარ სა-შუალებას ეძიებს.

მათი პოეზია—ფუტურისტული პოეზია ერთი მათი „მგონის“ ვახ. კამენსკის სიტყვებით, რომ ვთქვათ:

„ეს სულის კაყოფონია მოტარების სიმფონია—ფრრრრრ...“

არის.

მათ არ აინტერესებს ადამიანი და მი-

ქვემოთ მარჯვნივ მოხსენიებული ფურცელისა, ლეგან და ნესტორ ან-ტონის ძე ფურცელისა და ილია ანტონის ასული ქარცაძისა დაუწყებენ ნათესაობა, მეგობრებს და ნაცნობთ, რომ ყვირის, 4 მაისს ქა-შუეთის ეკლესიაში გარდახდით იქნება ნახევარ წლის ვიწრო და პანაშვიდი პირველის—ქვის და მეორეთა—შამის

ანტონ ფურცელისა

სულის მოსასვენებლად დასაწყისი წიგნისა—დილის 10 საათზე, პანაშვილისა—12 ს.

ქუთაისის ქალაქის თეატრი

შაბათს, 3 მაისს 1914 წ. გაიმართება საყურადღებო საღამო

გიორგი შარატილის

ლილი სალიტერატურო-სამედიკო საღამო

სამ განყოფილება:

1) შოპენის სამგლოვლო მარშს რიადზე დაუკრავს თ. კოკოჩიკისა, 2) 8. წულუკიძე წაიკითხავს „გიორგი წერეთელი და მისი დრო“.

მოთხრობები, ლექსები, ესკიზები და შარყები

ონაწილობენ: თეგუნა, გ. ქუჩიშვილი, ი. ნიკოლაიშვილი, ახოსპირელი, ი. ევა-ლძე, თომაშვილი, ნ. ჩხეიძე, დიმიტრი მესხი, გ. ტაბიძე, ნემა და სხვები.

საპროგრამო განმარტება

ნაწილობენ: ქუჩი, ვიკოვა, კოკოჩიკისა, მგელაძისა ბ-ნი თუთბერიძე, სალა, კარაგოზიანი, ხაჩატურიანი და სხვები.

დღივების ფასები ჩვეულებრივია. დასაწყისი სრულ 9 საათზე. ბილეთები ამ თარიღზე ისყიდება ი. კვიტარაძის კანტორაში.

ახალი კლუბი

საზამთრო შენობა

ორშაბათს, 28 აპრილს 1914 წ.

სინამდვილის საუშალებით

ანგენებენ საინტერესო სურათებს. ახალი კლუბის სიმბოლი ორკესტრი დაუ-კრავს სხვადასხვა ზუსტიკალურ პიესებს.

დასაწყისი საღამოს 8 1/2 საათზე

მე. პასტანა და ლაგაშიძის

სანაგოკო-რეჟისი

„კატარა-ცემი“

გაგზავნიან 8-15 წლამდე

დაწერლობით ცნობები მსურველთ უფასოდ გაეგზავნებათ

სასამართლო: თბილისი, ქუჩა 3. ლამაზიძის.

ახალი კლუბი

საზამთრო შენობა

პარასკევს, 2 მაისს 1914 წ.

განმარტება

სინამდვილის საუშალებით

სურათები

მუსიკალურ პიესებს დაუკრავს ორკესტრი.

დასაწყისი საღამოს 8 1/2 საათზე.

სი კულტურული მოთხოვნებიანი, არ იტყვის კეთილი, ნამდვილი, საღი სი-
ლაშაზე და მშვენიერებას...

ფუტურისტი თვით ჰქვინს „თავის
მშვენიერებას“: „თითბერის სინარუ-
ლით“ შესცქერის ის თავის ბედს—ის
„მეფე ფორთხლის ტყისა“ და „შინა-
ურ ცხოველთა წარმოების“ წარმომა-
დენელი...

მას—ვაჭარსა და მრეწველს—არაფერ არ
მისწონს, გარდა თავის ცხოველებისა,
ყველის ეშპას ჯუგანის—თვითონ კი
მარტო უნდა ცეკვა ტანგოსი ძრო-
ხებთან....

უღრესი სილაშაზე და მშვენიერება,
ფუტურისტულ გრანოზებში გამოხა-
ტული...

ვახ. კამენსკის გახლავთ ეს გრანო-
ზები, რომელნიც ხანდისხან „რკინის
ბეტონის პოემაშია“ კი იჩენენ ხოლმე
თავსა, პოემაში, რომელშიაც უმთავ-
რეს როლებს—ფრაკი, ტანგო, ყელსაყუ-
ნის, ხელთათმანი, სუტენერი, ელექტრო-
ნი, ს, კოკი და კოკი ასრულებენ...

პოემა საფიქრო ქალაქზე და მუქ-
ნადი და მხოლოდ ზემოხსენებულ უში-
ნაარს სიტყვებისაგან არის შედგარა;
„რკინის ბეტონის“ პოემა რამდენიმე
ათეულ სიტყვას შეიცავს სულ.

დავ. ბურლიუკი—რუს ფუტურისტე-
ბის მამოძღვარი, რომელიც „მხატვარ-
რიც“ არის და „მეგონი“, უმღერს
„ორაქლავისა და ტენდისა“ და ადა-
რებს პირველის სიტყვას ჩიტის ტიკიკის
ადაზიანის „სულს—ღვინის სავარსოს,
„ცას—ძონძისა“, პოეზიას—გარყვნილ
ქალის სულის კვეთებას“ და „სილამა-
ზეს“ ყოვლად უფრო რამდენად აღიარებს.

ვლ. მაიაკოვსკი—უნდა ითქვას ყვე-
ლაზე უფრო ნიჭიერი იგორ სვეტიცხო-
ვანი ერთად ფუტურისტებში—იკრავს
ტანსაცმელს „მის ხმისაგან“, „ყვირთ
წამოსახსნის სამ არწმნ სივებისაგან“ იმი-
სთვის, რომ ნევის პრასექტზე, რო-
გორც ღონ-ქუანმა ყურადღება მიიქცი-
ოს; „მეგონის“ კარად გრანოზის თავის
თავს, როგორც ის მღერის სახეობით უმას-
პინძლდება ხალხს;—ლექსებით, რომელ-
ნიც „მხატვარი და საკირიანი არიან, რო-
გორც კბილის საწმენდი და მხიარულინი,
როგორც ბო—ბო—ბო“.

ყველა ფუტურისტები ასეთ დამახინ-
ჯებულ გზით მიდიან პოეზიაში:—ამა
სხვა გზით ყურადღების მიქცევა ყოვლად
შეუძლებელი ხდება. პირდაპირ გეტყვით
გოცოკი „რკინის სვეტიცხოვნი და მაიაკოვსკი,
რომელნიც, როდესაც ისინი ადამიანთა
რად წყნარ, მშვენიერი ლექსების წერა
შეუძლიათ... მაგრამ საკვირველი უცნა-
რება...

გარკვეული ვხე

რაგონად და ჩიტებზე ასტეხეს აურ-
ხაური. არ იამათ, რომ ამისთანა მშვე-
ნიერ დილის მთის წვერდან ჩამოწო-
ლილი ბურუსი აუფერულეს და მას
ერთი თევზ-ხიფათი შეუტეოს. ისიც
ზანტად, აუჭარბებლად მოყდა დედამი-
წას და ზღაპრით ცის სივრცეში გაიზნა.
ლომის ყველადასიგან განთავისუფლებულ-
მა ბუნებამ წყნარად გამოასრიალა თავისი
ტკბილი სახე.

ორ მალევე შუა ჩახლანკილი, მთით
გამდინარე მდინარე გაძლიერდა ახე-
ვდება ნაპირები და მათ აშფაფებულ
ქრულ ქორიარ მცხოვრებლებს ნამათ
გაქურბა.

წამოუბრავს სიო, და ერთად, მწყე-
ზად, როგორც მოცეკვავე, ლამაზი
ქალწულები, გადიხარებიან და სამად-
ლობელ სილამს უდგნიან მათ გამზარე-
ბელს, მაკოსტებელს.

გამოუქროლეს ყვითელი, ქულა პე-
ტლი და თვითონვე მათგან აღერსი-
ნად გაიშრება. შიგ გულში ჩაესვენება
ჩაიკრება. შიგ ადგენ სხეებს აგრის ზე-
გიდან, რომ სინათლე ვეღარსად ეტყვას,
ყველანაირი, ჩიტებს, პეპლებს, მოჩირა-
დებ მდინარეს გულში უძვრება და სიხა-
რულად ავსებს.

გვრე მდიდურად ამართულ ნაძვარის
გულში ამოშენებულ სახლის ფართე
ფარგებშია უხვად შეიჭრა მზის სინა-
თლე, მის მცხოვრებლების თვით შეგ-
ნული სვედით მოცული სულიც სიხარუ-
ლით ავსო.

ო, რა უფრო უბედურთ ეს სინათ-
ლე! მათ ის აცოცხლებს მხოლოდ. მა-
შინვე გაიხილეს თვალები და ფაცი-ფუ-
ციან ჩაცმა დაიწყეს. თითქმის პატარა
ბავშვები არიანო, ისე უხარიათ.

მხოლოდ ერთ ფანჯარასთან მყო-
ვნი ვერ შეიძრა სხეებსაგან სწრაფად.
ყველა ერთი მგორვზე გარედ გაიჭრნ
ეს ერთად დარჩა ოთახში. იცხამს, მაგ-
რან დაუსტებელი სხეული არ ემორჩი-
ლება, ხელები ნებაზე არ მიჰყვება მან
ნაღვლიანად გააყოლა თვალები უკანას-
კნელს, რომელმაც კარები გაიხურა და
იკნის გაუღდა.

ღმერთო, სად არის შენი სამარ-

ურობა, გამოწვეული პირველობის სურ-
ვილისაგან თავისა აკეთებს...

როგორც პოეზიაში, ისე მხატვრობა-
ში (ქანდაკებაში ჯერ გერმანიაში არაფერი
გამოუჩენიათ) ფუტურისტები იმავე ახალი
გზით მიდიან:—თუ იქ ახალ სიტყვას
ჰქვნიან, აქ ახალ ფერადებსა და ახალ სი-
ლამაზსა გამოხატელობა საშუალებას
კუბს ადსტურებენ, რომელნიც მათი აზ-
რით სრულებით ახალ პორტრეტს უშ-
ლიან თვალწინ ადამიანის გალადებულ
შეგოქმედებით აღმაფრენას.

ძველი ფერადები და ძველი საშუალე-
ბა მხატვრობის ფორმისა—ხაზი ვერ აკმა-
ყოფილებენ თანამედროვე ხელოვანის
მისწრაფებას, რომელიც ცხოვრებას არა
სტატიკურად, არამედ დინამიურად გა-
ნიცდის; და ეს არა მარტო მხატვრობას
შეეხება,—ეს დებულება მართალია, ფუ-
ტურისტების აზრით მთელ ხელოვნები-
სათვის.

საქიროა ახალი სიტყვის, ახალი ჰან-
გისა და სხვა ახალ საშუალებათა შე-
ქმნა...

პატრიარქალური დრო სანტიმენტა-
ლურ სტატიკურ ხელოვნებას გაჭრა,—
მისი ადგილი დიკავა უღმობელმა დი-
ნამიკამ—ცხოვრების გამაჯვრებელმა ტენ-
დენციამ.

სჯიან ასე ფუტურისტები თავისი ყო-
ვლად უფრო უცნაურობის გასამართლებ-
ლად, დასადასტურებლად. მაგრამ ერთი
ფიქრით, რომ გამოიხატება მათი „ახა-
ლი“ მიმართულება ეხლა მხატვრობაში?
როგორია აქ მათი „ახალი“ გზა? იგივე
უცნაურობა ახასიათებს ამ ხელოვნების
დარგსაც ფუტურისტების ხელში:—მათი
მხატვრული შემოქმედება, ფერადებში
განხორციელებული, უფრო ნაწვრევებს,
ერთ ადგილას მრავალდ შეგროვებულ,
ნახევ ქალაქებს მოაგონებს ადამიანს,
ვიდრე გრძნობა-გონების მუშაობის შე-
დეგსა.

დავით ბურლიუკა ავგისნა თავის
ლექსებში, რომელიც ამას წინად თბი-
ლისში წოქითხა:—ამას იმითომ ვსწავლი-
ვართ, რომ ცხოვრების დინამიკა, მოძრა-
ობა, „სიცოცხლე“ მივსცეთ ჩვენ მიერ
შექმნილ ნაწარმოებსო,—ის მომენტო,
რომელიც ასე აკლია ძველ ხელოვნების
წარმომადგენლებსო.

საწყალი ძველი ხელოვნება აქ „ახალ
ხელოვნებას“ ხელში.

ძველი ხელოვნება და დინამიკა, სიცოც-
ხლის მოკლევადობა?..

ქიბ იტყვის, თუ კი ქეთუამყოფე-
ლია იგი, რომ ღვინ ტოლსტოის „ომი
ბეზი“ დინამიკური ნაწარმოები არ არის?
ვის შეუძლია იმის დამტკიცება, რომ

თალი! კოტა ხნის ფეხზე დგამით და
მწუხარებისაგან გამოწვეულ სულის მღე-
ვარებით დაქანტული მოსლერტ დაა-
წყდა საწოლს.

—მ, ამდენი სულიერი ძალა, ამდენი
სიკეთის უნარი, სხეული კი სარე-
ცელზე მიჯაჭრული!

თავი დახარა, მუხლებზე დადებული,
სისხლისაგან დახვეწილ ხელს დაიკერ-
და, გააქნა თავი და მშარდელ გაიკნა.

ერთ დროს მას ქეთუამივც არ მოუვი-
დოდა, თუ მისი ხელები ასეთი ჩხირები-
საგან შესდგებოდა. რამდენჯერ სწევია ამ
ხელში მტრის გასაფრთხილ იარაღი და
მეგობრად გამკლავებია უსამართლობას.
გაახსენდა, რა სიხალისით, რა აღფრთო-
ვანებით მიიჭრებოდა ხოლმე უსწრაფეს
ადგილს, სიკვდილს თვალთი უყურებდა
მაგრამ გულს შიში არ მიჰპარებია. ეხლა
კი ავადმყოფობამ მთლად შთანთქა მი-
სი ძალა და მისი ფიქრები.

ზის მარტოდ-მარტო. მხოლოდ შვიდი
ფიქრებია მისი მეგობრები. სხვა მეგობ-
რები და ამხანაგები ჯერ შორს არიან
და ახლოსაც რომ იყონ, არათ უნდა?
ისინი ეხლა ერთმანეთისაგან ეგვიტას გაი-
კევენ, სენმა შესწყვიტა მათი სულიერი
კავშირი. ისინი მსოფლიო ფიქრებით
არიან შეპყრობილი, მათ ქვეყნის სასარ-
გებლოდ შეუძლიათ და სურთ იმოქმე-
დონ, ისინი ცოცხლები არიან. სანდრო
კი მკვდარია, მან სივლით უნდა იფიქ-
როს.

ავადმყოფობამც მოაგზავნის თავი. ან
კი რა სასიამოვნოა მათთან საუბარი: სულ
თავის ავადმყოფობაზე ლაპარაკობენ.

სანდრო ფანჯარას დააქცევდა. ავად-
მყოფები გულში მიდიდნოდნენ, ზოგად
ჯგუფ-ჯგუფად სხედან და რაღაც უღიმ-
ღიანდ მუხავდებოდნენ. აქ იქ მოწყალეობის
ღებოც გამაღმებით გარბი გამოიბნა.

ზოგს რა საქმე აქვს, ზოგს რა.

—საწყლბი! ნეტა რამ აიძულათ, რომ
ზოგიერთს მიანი სულ ახალგაზრდებს ასე-
თი საწინაო მსხვერპლი მოაქვთ. სიკე-
დლო ბრძოლის ველზე, უფრო, სწრაფ-
ად სიკვდილი საშიში არ არის, მაგრამ
მუდამ უშიშო ღამეები, მუდამ მომაკე-
დავია, მუდამ ტანჯავდა ცეკრა, მუდამ
კვდუნა-ხიზნის მისწრაფა—ასე მუდმივად
განცალკეული ყოველდღიურ, ყოველ

დღეობაში რუსის მწერალი გენოსურ
ინტუიციით ვერ სწვდა რუსეთის მე XIX-ე
საუკუნის ცხოვრებას და უკვად ვერ ჰყო
იგი?..

რა არის გეტეს დიდებული „ფაუსტა“
თუ თვით ამ დინამიკურ მუდმივობის
პიქნი არაა,—პიქნი, რომელიც „შემდეგ შე-
სანიშნავ სიტყვებში არის ჩამოყალიბე-
ბული:

„დასაბუთ და სიკვდილი
საუფრო ზღვას,
მუდმივად ცვალებადობა,
მუდმივად ცვალებადობა...“

ასეთი შემოქმედება ხემა დროთა ვითარებაში;
ასე გვეჩვენა ღვაჭების ცხოველ ტანსაც-
მელსა...

ვინ არის შესანიშნავი გენოსანი და გე-
ნოსის მემკვიდრე რიპარდ ვანდერსი და-
წყრი „ნიხილუნგთა ბეკელისა“—თუ არა
სამარადისო მშვენიერი ცხოვრების და-
მადსტურებელ—მთაყვანებელი, სინამ-
დღილის დინამიკის მომღერალი და შე-
მოქმედი?..

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

ზიგფრიდი? ვინ არის იგი—საყვარე-
ლი გმირი კომპოზიტორი ა—თავისი ბუ-
კითა და ხმლის-ნოტებით, თუ არ სიმ-
ბოლო საზოგადოდ კავშირის „შემა-
ქმედებით წინსვლულობისა?..

რას წარმოადგენს ესთეტიკური მისწრა-
ფება „სალომეს“ და „ლორანს გრისა“
ავტორისა და კიდევ რუსეთის წერლის
კ. ბალმონტის მხატვრული შემოქმედება
—იმ მწერლის, რომელიც ერთი თავის
ცნობილ ლექსში ამბობს:

„მღერი ზღვას ციხეთე: რაში არსებობს
ყოფნის ანდერში—ის დიდებული?
პასუხი იყო ხშირი ზღვისა:
„როგორც მე, ისე“ შეუჩერებლად
გომღერდეს გული“.

თუ დინამიკურ შეიძლება ლაპარაკი,
სწორედ სხენებულ ხელოვანთა ნაწარ-
მოებშია იგი საყვებით გამოხატული, და
არა ფუტურისტების უფრო მანკვა-გრე-
ბი.

მის. წულუკიძე.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

გახსენეთ მისი „ტყის ილია“!.

წეს მუშათა ქურნალ-გაზეთების სასარ-
გებლოდ ფულის შეგროვებით. რუსეთში
მუშათა პრესამ საგანგებო ნორმები გა-
მოუშვა. ჩვენში ეს ვერ მოხერხდა ადგილ
მისხვედრი მიზეზის გამო.

კავკასიის სავაჭრო-სამრეწველო ბანკის
აქციებზე ხელის მოწერამ გადააჭარბა
ბანკის დამარცხებელთა მოლოდინს.

დიდმა მთავარმა კონსტანტინე კონს-
ტანტინეს-ქმე 25 აპრილს დათვალეობა
მცხეთის ტაძარი. ცნობებს აწვდიდნ
ქმეთ. თაფიშვილი და ანტ. ნატროშე-
ლი. ტაძარმა დიდი შთაბეჭდილება მო-
ახდინა სტუმარზე. როგორც შეგრძელები,
ტაძრის განსახლებლად უშალდეს და-
დადებული იქნება საკმაო თანხა.

ცნობილ მწერალს კ. რ.—ს, დიდ
მთავარს კონსტანტინე კონსტანტინე-
ძეს თბილისის გუბერნიის თავად-აზნაუ-
რობამ შაბათს, 26 აპრილს, ქ

—მე მინდა ვიცოდეს, რის ბრალს მდებარე? მე მინდა ვიცოდეს, რა ცოდვები თვლიდა?

—კვლევა მკაფიოდ გაისმა ზეციური ხმა. —ჩვენ საბრალდებლო ოქმი არა აქვს. არ გვაქვს წინასწარი გამოძიება, ან გვაქვს მოწმეთა გამოკითხვა, არც კი არის საჯარო განხილვა. თვითმხელ კისარების საბრალდებლო ოქმი მისი ზოგადი. თვითმხელ ცოდვა ისე აღიქმება ზედ, რომ მისი არც მორცხვა, ან მოკლა არ შეიძლება. აიღე ბრალდებელი, შენი სინდისი და წაიკითხე, სწრაფად ზედ...

—აიხილა ბრალდებელმა თავის სინდისი და შიშისაგან ცხატა დაიწყო. სულ გაშავებულიყო სხედასხვა წარჩინებით. —წაიკითხე, წაიკითხე, —არქარბა და სხვა. და დაიწყო კითხვა ბრალდებელმა. და რამდენად ბრალდებელი გარდაცემის იმის კითხვას, რაც ეწერა სინდისზედ, მით უფრო რწმუნდებოდა ამბობდა: —დავიღებ, გამართლებას ღებრიც კი! და კითხულობდა ბრალდებელს: ახსოვს, როგორ ასამართლებდნენ ერთ მკრთალ კაცს? შემდეგ მას გადასახა მიუხაჯეს... შენ იცოდი, ბრალდებელი, რომ ის უდანაშაულო იყო, ამ როგორ ცდილობდი მის გამტყუეს...

—მოვალეობა იყო! მოვალეობა! —ჩივდა ბრალდებელი. —გარდა ხმა მოისმა: —მართლმაც მოვალეობაა! და მალე... წაიკითხე ძველი... ჩაღმდებელი განაგრძობდა კითხვას: „... იმ ბავშვებს, რომ ასამართლებდნენ, გახსოვს? უფროსი მათგანი თქვენი წლისა იყო...“ გახსოვს როგორ ისინი დანაშაულის იქამდე და ვერ კითხა, რა უნდოდა იქამდე?

ზოგი მათგან სტირდა და დღეს... შენ კი შენ, ბრალდებელი იყავი, როგორ ჰქუდნი, და ბავშვების უმეტესს სასჯელს — კატრლას იოვდი. —ბავშვები ციხეში გამოაღებს, შესახელია ისინი თავიანთი ქვეყნის სიანსი გამხდარიყვნენ, შენ კი ისინი დაეკარგა, როცა იცოდი, რომ ისინი დანაშაულონი იყვნენ...

—დავიღებ! დავიღებ! —ფიქრობდა ბრალდებელი; —ამ ბავშვების ცრემლები ამახსოვრებენ.

—წაიკითხე! —წაიკითხე! —უბრალოდ წაიკითხე, და ისიც კითხულობდა. —შეგი გბრალდებ გახსოვს? ... გახსოვს, რას აბრალდებდნენ ამ გზა-უელს? მას ისეთი დანაშაულობის აბრა-

რებობის საჭიროებაში. განაღდა ღირდა სივსი კიდევ ამ ქვეყნად ყოფნა? რამე სიყვარული მოგვლიდა სამარც მის და მასთან ერთად ამისი გულცილ ზიზიარება. მაიკოს სიკაცსლე თავისი აღარ უნდოდა. და მან ეს სიტყვა-ხედი მათ არქუდა, ვისაც იგი სტირდებოდა, ანუკა უტყუდობით მათ მიმეც ტვირთის სასაშუალებლად. რამდენიმე წელიწადი მაიკო აღუტანელ შრომაში, მაგრამ მას სულ არ აწყუბდა. ყოველითვის, ოდესღაც ის გაკვირვებულ აფელმოყფის ელის და ცოტა შედავას აძლევს, გა-მოუტყუებელ ნეტარებას ჰგონდა. მაიკო მხოლოდ აქ მოვიგნა დღვის სიტყვები — შეიკვარებო მოვეყვანი, ერთ თავიანი თვის-ნიო. თურმე ამაში ყოფილა თვით ნე-

არება. —ლინარის პირს მომავალ გატაცვილი-მტოლ გაჩერდა. —მაიკო! —აიკო გაკვირვებული დაშტერდა. —სანდრო!

კავშირები ერთმანეთისაკენ და მაგრად, ხინობით ჩამოართვს ხელი. —რამ მოგიყვანათ აქ, სანდრო? თქვენ აღმყოფობა აღარ გეტყობათ, დღევანეულ სიტუაციაში. —განა გასაყვარალია ადამიანი ის აღ-მოუჩინა, სადაც სულიერად და ხორ-ცილად განიკურნა? ესე რომ არ იყოს, ჩემს არცხანის სანატორიუმში მისცლა. —მაშ თქვენ უკვე ექიმია ხართ? მე გონია, ესლა კი აღარ გეზინიათ ღრუბ-რებს ზეითი ნავარდისა.

ამ სიტყვებით შენობაში შევიდნენ. იქ უბრუნდა ნახა ძველი მოსამსახურენი, ს სიხარულით გამოეცაურა. შემ-დეგ მაიკომ სიხივი მის ოთახში წავეყვა. —მაიკო თხოვდა აუხსრულა, იქ სკამი აუღდა და თვითონ ფანჯრის ნაპირზე მოკლა. სანდროს უნდოდა რაღაც ეთ-ან, მღელვარებისაგან ფერმა გადაჰქრა, ან ერთხანს ენა გელარ ამოიღო.

—აიკო! მომეცით თქვენი ხელი. —ხელი გაუწოდა. —სანდრო მის მოწოდებით ტუბითან განა, ღრმად დაეწეა და შემდეგ მაგ-ჩამოართვი. —მაიკო მე ჩემი მეცნიერების მეტი აფერხი ვიცოდი. შენგან ვისწავლე სი-

ლებდნენ, რომელიც თვით ათი წლის ბავშვს უღიდეს სისულელეთი მიანდა. მის აბრალდებდნენ პასუხისათვის რიტუ-ალურ მკვლელობას... —და შენ იცოდი, ბრალდებელი, რომ ეს სისულელეა... —ვიცოდი, ვიცოდი, —ჩურჩულებდა ბრალდებელი. —...და შენ დამწვიდებით, კარიერის-ათვის, მის წყულულზედ ლურსმანს ლურს-მანსზედ აქედლი. გახსოვს ეს, ბრალდებ-ელი?

—მახსოვს, მახსოვს... —წაიკითხე! —დაიქცა მისიანე ხმა. მაგრამ ბრალდებელს კითხვა აღარ შეეძლო. ის პირქვე დაემო და შევედ-რა: —მე ვხედავ, რომ ჩემი ხსნა შეუძლე-ბელია. გამტყუებდა არ ამცოდნება, ვითა ხოვ მხოლოდ სასჯელის შემსუბუქებას, შემეზარალებო.

ბრალდებელმა თავი დახარა და განა-ჩენს დაუწყეო ცლა ცლაც დიდხანს არ დასტირდა. —გამოტანდი იქნა ასეთი განაჩენი: 1) ბრალდებელი უნდა დაეშვას ისევ ქვეყანაზედ. 2) ის უნდა დაიბაღოს ღა-რის ეტარების ოჯახში, რომ თვითონ დარწმუნდეს: ა, რომ ეტარებებს რიტუ-ალური მკვლელობა არა აქვს; და ბ, სა-სამოყვანო, თუ არა ისეთი მდგომარეობა, როცა ყველა გვეყნოს.

კვლავ პირქვე დაემო ბრალდებელი და „შოშით თავარტ დასხულმა დაიჯიგრა. —შემიბრალეთ! უმჯობესია კატრლა, ვიდრე გბრალდებ დახადება... მაგრამ გვიანდა იყო. ზეცაში განაჩენი გამოცხადებისთანავე შედის ძალაში. ასე მოხდა სასტიკი და სამართლიანი გასამართლება...

ლომენტი ასკანელი.

ფრებელის ბაღები

ამ ორი წლის წინად კავკასიის სამო-სწავლო ოლქის მუზეუმთან შესდგა კავ-კასიის ფრებელის საზოგადოება, რომელმაც დაიბაღა მიზნად სწავლა-აღზრდის გრეგორების ბავშვების ცხოვრების იმ ხანებში, ვიდრე ის სასკოლე პასაჟში შე-ვიდოდნენ.

პირველი წლები ბავშვების ცხოვრების მიმდინარეობენ მის მშობლიურ ოჯახში, უმთავრესად დედის გავლენის ქვეშ. ბავ-შვის განვითარება, როგორც გუწყით, მეტად ჰქარბის ნაბიჯით მიდის, სხვა რომ არა ესთკვათ რა, მისი მეტყველება ფრი-ად დიდის სსწრაფით ვითარდება. ამ დროს ბავშვის ცხოვრებაში თავს იჩენს პირველი ჩანასახი მის სულიერ სხვა-და-

ყვარული, ნამდვილი, მაღალი სიყვარუ-ლი, რომელიც ყოველთვის სულით გა-ნაალებს შედგება. მე შენგან არა სი-კოცლემ შევიძინე. ორივესთვის მაღლო-ბას გიძლენი. როდესაც აქედან უკანას-კნელად მივდიოდი, თითქმის ვერაფერი ვერ გითხრობ, რადგან გერ კიდევ არ ვიყავი დაჯერებული, რომ მოგჩერბოდი, და მომავლდის პირით ცოცხალი და-ნიანსადმი მაღლობა ბევრს არაფერს ნიშნავს. ესლა კი მე შემიძლიან შენგან ნაჩვენებ ზას გავყვე და მით დაგიბტი-კო ჩემი შენდამი პატივისცემა და სი-ყვარული. ესლა კი, საბუღებოდ, მოა-ტანდა დრომ, რომ გზა განვარდობა მე ექიმად დამნიშნეს ერთ აქ ახლო მდებარე საზოგადოებაში და გზად გამოვიარე. მშვიდობით!

მაიკომ ხელი გაუშვია. სანდრო გავ-ქანა მისკენ, ათრთოლებული მკლავები გაჩნდნენ, თავისკენ მიიზიდა და გონდობით აკოცა ღამაზე, გონიერ შეუ-ბნეზ.

მაიკო ერთხანს დაიბნა ამ მოულოდ-ნელ საქციელისაგან; მან არ იცოდა, როგორ აეხსნა ასეთი საქციელი. მერე წყნარად განათავისუფლა თავი სანდროს მკლავებისაგან და ღიმილით უთხრა: —მე გერ გიპასუხებ, რადგან მეში-ნებან, რომ ბაცილები არ გადმოვიდეს თქვენგან და ნუ დამეძღუდებით. მან კარგში გასცლა დააპირა. —მაიკო!

მაიკო მოტირლიდა და გაჩერდა. ის მიხვდა, რაც უნდა ეთქვა სანდროს, და მისმა სახემ უსიამოვნება გამოჰგატა. —მე შენ ორნაირი სიტყვებით მიუ-ტე, მაშეუდ უმალესი ბედნიერება! —წა-მოდი ჩემთან. განა სხვა გზა არ არსე-ობას იდეურ მომენტათვის კეთილნაყო-ფიერ ცხოვრებისთვის?

—მე მაგის საწინააღმდეგოს არას ვამ-ბობ, მაგრამ გარკვეულ გზიდან რათ გად-ვუხვიო გამოსარკვევ გზისაკენ. იქ შენ იყავი, აქ მე. —სანდრომ დასველიანებული სახე დაბლა დახარა გამოსამშვიდობებელ სალაშის ნიშნად, გამოვიდა კარებში და ეტლის-კენ გაეშურა.

წითელმიწელი.

სხვა ნაირ მისწრაფებათა. თუ ახლად გაღვივებულს პურის მარცვალს არ მო-ვათავსებთ ნოყიერს და შესფერს ნია-დაგში, იგი დაავდმყოფდება, დაქტება, შესწევტეს ზრდასა და ბოლოს სრული-ად გახმდება. იგივე ემართება ბავშვს სულს. თუ მისმა მოთხოვნებებმა ვერ მოკვს შესაფერი დაქმყოფილება, მისი განვითარება შეჩერდება. რომელ დე-ლისთვის არ მიუშნათავს ბავშვს ამნაირი კოხები?

„მედა, რა გქნა, რა გავაკეთო? მაგ-რამ სან სკალია იმისთვის ოჯახზე კირ-ვარამში ჩამხედ დედამ? ის უმეტეს შემე-თხვევამი ასე უბასუხებს ხოლმე: შენ, თავი დამანებე, შენთვის არ მკალია, წაიდი ითამაშე!“ მაგრამ ყველა ბავშვს არ მოეგონება იმდენი ენერგია, იმდენი სიკოცხლის ძალა, რომ მან თამაშობის დროს თვით განავითაროს თავისი ნი-ქი. აი ამისათვის და ამ დროს არის სა-ჭირო გონიერი ხელმძღვანელი. რამდენ-ნი ძვირფასი ნიჭი იღუპება ამგვარ ხელმძღვანელობას მოკლებული! ეს გა-მასკავდა თავის თავზედ დიდებულმა ბავშვმა მეგობარმა ფრიდრიხ ფრებელმა, რომლის დახმადებიდან ასის წლის შეს-რულების დღე იღვსასწავლა მთელმა განათლებულმა ქვეყნიერებამ 1882 წელს. ფრებელი შეილა იყო სოფლის მღვდლის. ცხრა თვისა იყო, რომელსაც დედა გარდაეცვლა. მამა გართული იყო თავის საშახურში, დედინაცვალა კი მეტად შეიძლება თავის გვირა, და ამიტომ პატარა ფრიდრიხი იზრდებოდა, მაგრამ სულიერად კი სქენებოდა. თუმცა გვი-ან, მაგრამ მაინც მაიკომა მას ყურად-ღება მისმა მიჰმა, და ვიდრე 11 წლისა შესრულდებოდა, ასწავლიდა სამოქალა-ქო სასწავლებელში. სწავლის განსაგ-რძობად არა ჰქონდა საშუალება და ამიტომ ბავშვი მიიბარეს ტყის გამგეს, სადაც მან მშვენიერად შე-სწავლა ტაქ-სატორიობა (ტყის შესწავლა და შეფა-სება) და ამისთან ძლიერ შეუყვარდა ბუ-ნება. მისმა ცდამ უმაღლესი სწავლის მი-ღებისამ იენის უნივერსიტეტში წიფითიერ ხელმოკლეობის გამო უნაყოფოდ ჩაი-რა. მაგრამ რასაც მან ვერ მიადლო უნივერსიტეტში, მას მიადლოა თავისი ენერგიული თვითმოქმედებით. ბევრი ძე-ნის და გამოჩენის შემდეგ მან მიავნო ნამდვილი თავის მისწრაფებათ და დარ-წმუნდა, რომ მას სიყვარლის აღმზრდე-ლიად ყოფნა. ბედმა მას ისურვა, რომ ვინც თვით მოკლებული იყო დედის მზრუნველობას, რომელშიც განიცადა უელდობის ყველა ცუდი შედეგი, მთე-ლი თავისი სიკოცხლე შესწირა ბავშვ-ბის აღზრდას, დაწყებული მათის ჯერ-ისივე ნორჩ პასაჟიდან. ფრიდრიხ ფრე-ბელი ძალიან ცდილობდა ბავშვთა ბუნე-ბის შესწავლას, იგი თვალყურს ადევნებ-და მათს ცხოვრებას. ის ხედავდა, რომ ძუძუთა ბავშვი, რომელსაც ჯერ ტი-რნიც არ შეუძლიან, მაინც ახერხებს, გადასცეს ყველა თავისი სულიერი დე-დას და ყველას, მის გარშემო მოყოფ-ბაბის, ხელების, თვლების მოძრაობით ამგვარად განაგრძობდა ფრიდრიხ ფრე-ბელი თავის დაკვირვებას, თვალყურს ადევნებდა ბავშვის თამაშობას, ამჩნე-ვდა მის სხვა და სხვა მოთხოვნებს, ინტერესს და აი ამაზედ. ბავშვის ამ თვითმოქმედებებზედ დამაყარა მან თა-ვისი აღმზრდელობით ბუშობა. მის მი-ერ დაიბარებულს სასწავლებლებს და-არქვა მან საბავშვო ბაღები.

„საბავშვო ბაღის დანიშნულება, ამ-ბობს ფრებელი, არ განისაზღვრება, მხოლოდ გარკვევანი თვალ-ყურის დევ-ნით ბავშვებისადმი, საბავშვო ბაღი აძლევს ბავშვს მისი ხასიათის და ბუნე-ბის შესაფერის სამუშაოს: იგი ამავრებს მათს სხეულს, ამოძრავებს მათ გრძნო-ბებს, ახალისებს ახლად გაღვივებულ მათ გონებას, აცნობს მას ადამიანს, მის გუ-ლს და გონებას აძლევს შესაფერი მიმარ-თულებას, და ამ როგად სიმძრველი ეცრება მათს მომავალს ცხოვრებას თამაშობას და სიმშრომელში ბავ-შვები ყოველმხრივ ავარჯიშდნენ და ავი-თარებენ თავის ძალ-ღონეს. უმანკო მზიარულებანი და ზნეობრივ საფაქიზეში წადგამენ ისინი პირველს ნაბიჯს. და ამ გზად, წესრიგად ემზადებიან სკოლის-ათვის და მომავლეს ცხოვრებისათვის“. სხვა ადგილას იგი ამბობს: „როგორც ბაღი, რომელსაც ზედ უფლისა თვალ-დაკვირვება და გამოცდილი მებაღენი კი არ აკლენენ მუყაითობას და მზრუნე-ლობას, როგორც ასეთს ბაღში იზრდე-ბა საბავშვო ბაღში უნდა აღიზარდნენ უმე-თილშობილესნი ყველა მცენარეთაგან, ადამიანები, ბავშვები, როგორც ჩანასახ-ი და წვეწარი კაცობრიობის — თანხმო-ბით თავის თავთან, დემოთან და ბუ-ნებასთან“.

ფრებელის მავალთს ბევრი მიმამეცე-ლი გამოუჩნდა. მრავალად გაიხსნა ფრე-ბელის ბაღები სხვა-და-სხვა მხარეს, გან-საკუთრებით კი ამერიკაში და ინგლისში, ლირსშესანიშნავს და მისამაძს მავალთს გვაძლევს ამ მხრივ მკითრ ბელგია. 1880 — 81 წელს რიყეში საბავშვო სკოლებისა გაიხარდა 394-დან 684-მდე. 1884 წელს მათი რიყეში უღრდა 860. ამ სკოლების შესწავლა ჯდებოდა წე-რადეაზე 2,300,000 ფანკი. ამ რიყე-ვის კარგა მოზრდოს ნაწილს — 900,000 ფრანკს, იხილდა ხაზინა უფრო უკუე-დად წავიდა საქვანტერებში. როგორც გადწმუნებს სახალხო განათლების დი-რექტორი, პირველ დაწყებითი სასწავ-ლებლები უნაყოფონი არიან, თუ მათ წინ არ უძღვით ბავშვების იღზრდა სას-კოლო პასაჟიდან. ამიტომ ქალაქმა უნდა მიიღოს თავის თავზედ მოვალეობანი იმ მშობლებისა, რომელთაც არ ძალუძთ მისკენ თავთან ბავშვებს შესაფერი გა-ნათლება 1847 წელს ქალაქი ანტვერ-პენი ხარჯავდა საბავშვო ბაღებზედ 168,588 ფრანკს, ექიმმა პარისმა ჩიკა-გოში განაცხადა, რომ „უფასო საბავშვო ბაღების დაარსება შეადგენს პოლიტი-კურ ეკონომ-ის დანიშნულებას“, რომ „შეუფერხებელ აღზრდაში“, რომ „უღიდესი ბავშვის აღზრდის იმ სისტემა-თაგანი, რომელნიც აქამდინ ყოფილან, არის საბავშვო ბაღების სისტემა“. (სა-სურველია, რომ ჩვენნი ქალაქის თვით მართვლობა ხარჯავდეს ამ საქმეზედ თუნდ მესამედ ნაწილს). არასასურველ გარემო-ებამ და ფრებელის ცხოვრების ცუდმა პირობებმა ხელი შეუწავს მას განერ-ძო თავისი იდეა, მის მიერ დაწყებული საქმე და მიეცადა იგი საუნივერსიტეტო კურსამდე. აი მის უმთავრესი იდეა: „მიეცით ბავშვს მოქმედების თავისუფ-ლება, მასწავლებლობა მხოლოდ მიმარ-თულება უნდა მისცეს ამ მოქმედებას, ნუ ახვევთ მას თავზედ ნურაფერს გარედან მოტანილს, განავითარეთ მხოლოდ თვით მის ბუნებაში დაფარული ნიჭი“. ეს მისი იდეა, როგორც სწანს მისი ზოგიერთ თხზულებიდან არ უნდა თავებოდეს ბავშვის აღზრდით მხოლოდ სასკოლო პა-საჟიდან, არამედ ამგვარი აღზრდა უნდა გრძელდებოდეს შემდეგშიც. სწავლა აღ-ზრდის საქმეში გზის მარეგნებლად ფრე-ბელმა დაგვიტოვა მთელი რიგი თხზუ-ლებათა, ეგრედ წოდებული „ფრებელის საჩუქრები“ ამ „საჩუქრების“ ცუდმა მოხ-მარებამ ფრებელის მიმდევრების მიერ კი-ნადამ არ მოკლეს ცხოველი სული ფრე-ბელის იდეისა. საბავშვო ბაღიდან სას-კოლო სწავლებაში გადასვლის წუებში შემუშავდა მხოლოდ ფრებელის სიკვდი-ლის შემდეგ. პედაგოგიურ გამოყენებაზედ ლონდონში 1884 წელს ინგლისის სას-კოლო საზოგადოებამ დახატა, რა კვ-შირი აქვს ფრებელის მეცადინეობას სა-ბავშვო ბაღის სკოლასთან, მრეწველო-ბასთან, ხელოვნებასთან და მეცნიერე-ბასთან. აქვე იყო ნაჩვენები, თუ რო-გორ უნდა სწავრობდნენ გადასვლა და გარკვევლად სწავლა-აღზრდისა შემდეგ საფეხებზედ. ამ რიგად შესდგა სრუ-ლი სისტემატური გეგმა სწავლა-აღზრ-დისა 4 ს წლიდან მოყოლებული პრაქ-ტიკულ ცხოვრებაში შესვლამდე. იგივე საფუძველი თვითმოქმედ მეცადინეობისა დედა საფუძვლად კავკასიის სამოსწავ-ლო ოლქის მზრუნველის ცნობილ ცირ-კულიარს (სექტემბრის 11, 1907 წ.) პრაქტიკულ მეცადინეობის შესახებ სა-შუალო სკოლის კურსის სხვა და სხვა საგნებში. ლაბორატორიულ მეცადინე-ობა შეგირდებისა კავკასიის სამოსწავლო ოლქში ფრიად განვითარდა, რაიც დამ-ტკიცა პედაგოგიურმა განყოფილებამ ექიმ-თა და ბუნების მეცნიერება მე- XIII კრების გამოგნისამ 1913 წელს.

ჩვენს ქალაქ ტფილისში არსებობს რამ-დენიმე კარგად მოწყობილი საბავშვო ბაღი, სადაც მეცადინეობებ მეცნიერე-ლად მომზადებული ხელმძღვანელნი. მათ რიგებს მიეძღვა კიდევ ერთი საბავ-კოლიარ მოწყობილი საბავშვო ბაღი, კავკასიის ფრებელის საზოგადოებისა. (გიმნაზიის მტკვრის პირის ქუჩა, 2-ე გიმნაზიის შენობაში).

ამ ბაღს ხელმძღვანელობს ე. ა. სი-რბრანსი, რომელმაც მომზადება მიიღო ს. პეტერბურგის ფრებელის ინსტიტუტში. ჩემი წერილის მიზა-ნია — მივატკო მშობლებთა ყურადღება იმ გარემოებას რომ მეტად დიდი მნიშვნელობა აქვს ბავშვის აღზრდას სას-კოლო პასაჟიდან, და იმ შედეგს, რომელიც გამოიმდინარეობს ამ აღზრდა-ვისკენ სურს უფრო ახლო გვეყნოს ამ საკითხს, და მასთან დაკავშირებულს ლი-ტერატურას, ისინი იპოვიან ძვირფასს მასალას კავკასიის ოლქის მიერ გამოცე-მულ ე. ნ. იანკელის წიგნაკში: „გამო-დ თხზულებათა, რომელთაც კავშირი აქვთ საბავშვო ბაღის საკითხთან.“ (ამ წიგნი-კის ყიდლა შეიძლება სამოსწავლო ოლ-ქის კანცელარიაში).

დ. — გი.

ეს წერილი გამოგიგზავნა თბილისის ერთმა ცნობილმა პედაგოგმა. ჩვენ ამ

წერილს ვბეჭდვით, ხოლო ჩვენის მხრით საქიროდ ვთვლით დავსტინით შემდეგი: ფრებელის ბაღებს ეგრობაში და უკანას-კნელ დროს რუსეთშიც ისე აქვთ სახე-ლი განთქმული, რომ მათი საჭიროება ყოველ კულტურულ ქვეყანაში გვეს-გარება. ჩვენში კი ისინი განსაკუთრებულ მნიშვნელობას მოიპოვებენ, რადგანაც სასკოლო პასაჟიდან ნორჩ ბავშვს სრუ-ლიად არავითარი სულიერი საზრდო არა აქვს. ის ბავშვებიც კი, რომელთაც ოჯა-ხური პირობები კარგი აქვთ, ამანაგო-ბას, მათთან ერთად გართობას და გონე-ბრივ ვარჯიშობას მოკლებულნი არიან. ერთი სიტყვით, ფრებელის ბაღებს მო-სარჩლეობა არ სჭირდებათ, მაგრამ მათ ყოველნაირი პირობებში კი არ ევენებთ ეს დიდი მნიშვნელობა. მათი უმთავრესი ძალა მდგომარეობს იმაში, რომ ბავშვებს აძლევენ საშუალებას თავისუფალ, ძალ-დაუტანებელივ ვარჯიშობით ფიზიკურა-დაც და გონებრივად განვითარდნად. ამიტომ, თუ თავისუფლების სული დაიბ-ნობა და მეტადრე, როგორც ჩვენში ხში-რად ხდება ხოლმე, თუ რაიმე არაბუნე-დო გოგიური ტენდენცია შეიტანეს შიგ, სულ ერთიან ჩატყვობს სული ცხოველი და ეს დაწყებულიც სარგებლობის მაგიე-რად, დიდ ზიანს მოიტანს.

მწელიც ეხლავთ თქმა, თუ რანაირ უნარს გამოიჩენენ ამაში მთილისში დაარსებული ფრებელის ბაღის მეთაურნი და პირის-უფალნი. ვარჯიში და მეცადინეობა ამ ბაღებში უმჯობლად სამშობლო ენაზე უნდა სწავრობდნენ.

რედ.

„გ უ რ უ ს ი“

ჭანტურიშვილისა

(წარმოადგენა ქართულ თეატრში.)

ადასტავს ჩვენში ბავსის შესახებ კარგი სარჩა არ გამოთქმულა ასე, რომ „გაგანა“ არ დაქვეყნდეს. ერთი სიტყვით არ დაქვეყნდეს ისეთი ბავსი, რომლის შესახებ ვის-მაც გადაჭრით თქვას, ეს ბავსი კარგააო ჩვენს ფიქრით, ყოველთვის „გაგანა“ ის დაქმდევი მართლად ყოფილა. ჩვენ გვეო-ნია, ახალად დრამატურგები თავის ნაწარ-შეების ბეჭდვას მაღე სწავლებს, უფრო მათგან ღერად მუშაობენ. მშ როგორ უნდა ახსნათ ისეთი მოაქცნა, რომ ურავ-ლო ნაყოფი, რომელიც ყველასათვის ავარდა, ავტომატს თვალისათვის შეუმჩნეველ რჩება.

განა სწავნის არ ახს, გაცმა მშვენიერა ქანდაკება შექმნას, მაგალითად, და ტანის რამდენიმე ნაწილზე ტრასხანის ღაქა ვერ შეამჩნივს და ვერ მოქმედებს!

სე დაგანათა. ჭანტურიშვილის. პირველი ორი მოქმედება ბავსის მსატყრფელს ურავლავდით ახს დაწერა; ყველა ტანის ბუნებრივად შექმნილი, მოქმედება ვითარ-დას სრულიად დასაფრთხილად, დრამის დასკვნა თითქმის თვითონ ვითარდება და აქ ბ. ჭანტურიშვილი სრულიად უმასხაო გუ-ნების სტეფის, შექმნა რეალისტური ეფექტი და კაცსტრფელს ეფექტს უარგავს. მაგრამ კაგაქვით დრამის განსაზღვრე სიყვარულით შექმნილ ერთს ოჯახში სტეფიანის სახეაგანდა ქალი ბაბო, იგი ქმრის დათას შორეული ნათესავია და სოფლიდან დედამის პირობებზედ მასთან ქალაქში სტეფიანის სწავლის სწავლის დასასაწყის სტეფიანის მისივე მის სრუ-დენტი ნიკო. ნიკოს და ბაბოს ერთმანეთი უყვართ, მაგრამ დათასივე უყვარს ბაბო. მას თვევად დათას ცოლი, თუმცა ატეხოს, დაწამეს სტეფიანს კი არა არის. მაღე მამადის და-თას შიშა შეიძის სასახლად და სსყათა შო-მობის ბაბოს წყვეანსად მოიხმობს, რად-გან დედამის ადარს სერს ბაბოს ქალაქში ყოფილა. ნამდვილად კი ბაბოს წყვეანის მასხა, თუმცა, დათას სიყვარულის შესა-სხე გარკვევითი ხმები ყოფილა. მაგრამ დათას არ სურს ბაბოს სოფელში გაშვება და აი აქ მშარავდება მისი ბაბოსადმი სი-ყვარული. თვევად რწმუნება, რომ დათას გუფს ის ყველად დაიბრუნეს და გადასწევს თავისი სრულიად მათ განთავისუფლებას. დათა ვერ იტანს თვევს სიყვარულს და ისიც სიღრმესკენ ესაღმება.

ყველა ეს გარდა დრამის ბოლოსი და-ტონის მშვენიერად აქვს შემუშავებული და-თას და თვევს ყოველთვის რთული ფი-სილოგოური მომენტები ზედმეწევიან აქვს გათავისუფლებული ავტომატს, მაგრამ მას შემ-დეგ არ თვევდ თავის მოაქვს გადასწევა-ტა ფსიხოლოგიური ძიფი სწავლება. გა-დაწმობების სრულეამდის ცარეაო და-ცილია რჩება... თვევს თავი ან მთავრე მოქ-მედების ბოლოს უნდა მოეჭა (ეს უმადუ-რეს შემთხვევაში) და დაგანა ამისთვის მთელი მოქმედება შექმნა საჭირო, იგი უფრო მეტად მეტყველად უნდა ყოფილიყო. თავის უკანასკნელ სიტუაც არ წარმოსთქვა; მანადის ტრადიციული შედეგი მშვენიერა-თვის სრულიად დაფარული იყო, ქაჩი არ აყო გამსწავლად ისეთი შედეგის ატვირ-ბელობის კეცად, ესე უნდა ყოფილიყო. ნუ თუ თვევდ, რადგან თავის მეგობრებს სწავის პასაჟიდან ნიკომისათვის ემართება,

მარადეგ სახეობა გუნებაზე იფარება, დათამ და სხვამ ვერ გაიგეს, თუ რა ნიშნა მოაქვდათ მათ? ეს რომ ასე ყოფილიყო, თქვენს თავის მოაქვდა მოულოდნელი ადარ იქნებოდა. წერადმის არ გამოუდგებოთ, ვიტყვით რომ შესაშე მოქმედების განვითა-რება სულ სხვა ტრადიციული ტონით უნდა ყოფილიყო დასასახელად. მაშინ შესა-მოძიანი იქნებოდა და დათასანგ სინტე-რესი.

მასიაბინი ბავსის ფაქსად არ მოეპერენ და თავის შეუფერებელი თამაშით მთავრე-დლება კიდევ უფრო შესუსტეს.

გ. ახარხაძე.

შავიქვის მტკვრელთა კრების საბჭო

და მათი სკოლები

მოუყვარეს პირში უძრავი...

როგორც მკითხველს მოეჩვენება, მრე-წველთა საბჭოს აქვს ქიათურის რაიონში განხილი რამდენიმე სასწავლებელი. და-ურარსებობა, არსებობ

გაქვართმებუდნი სტამბა „სორაპანი“. შატაშვილის კუნძული. ტელეფონი 15-41